

Porubjakův Král jelenem kypí barvami

Činoherní soubor Národního divadla moravskoslezského uvádí na scéně divadla Jiřího Myrona hru italského dramatika a prozaika Carla Gozzioho Král jelenem. Autor proslulý vypjatým rivalstvím se svým slavnějším současníkem Carlem Goldonim se ve své době 18. století jevil jako zapálený tradicionalista. Proti cizáckým, zejména francouzským divadelním reformám Goldoniho vsadil na vzkříšení komedie masek, známé také jako *commedia dell'arte*. V této divadelní formě se kladl důraz na ustálené a čitelné masky, charaktery postav podléhaly výrazné typizaci a obecnostvo přesně vědělo, co může od které čekat.

Herci jsou oděni do neuvěřitelně hýřivých, ale jednobarevných kostýmů. Ačkoliv dnes na divadle nemá smysl odívat protagonisty do pevných masek typických pro *dell'arte*, nápadité kostýmy Mariji Havran jednoznačně vystihují charakteristiku postav, aniž jim vnucují rysy. Důrazem na křiklavou červeně, zeleň, stydlivou růžovou, májestátní fialovou nebo padoušskou černě pomáhají v čitelnosti postav. Přitom jednoduše strážené šaty do hry vnášejí pozoruhodné motivy ze zvířecí i ovocné a rostlinné říše. Herci jsou ještě navíc okatě - až klaunsky nalíčení, aby se jejich mimika stala univerzálněji srozumitelná. Pohádková hra s komickými prvky pro dospělé tak získala příjemně inovační rozměr poskytující ukázkově výtvarnou lekci.

David Viktora (vpravo) jako král Deramo a František Večeřa (smějící se sfinga) hrají v inscenaci *Král jelenem*

FOTO: JOSEF HRADIL

Stejně jako jeho nejslavnější hra *Princezna Turandot* i *Král jelenem* čerpají mnoho z orientálního prostředí. Moudrý vladař proslulý divotvornou mocí záměny lidské a zvířecí duše hledá vhodnou choť. I on, stejně jako Hauffův hrdina pohádky *Kalif čá-čá-čá*, se stane obětí podlých dvořanských intrik.

Ostravská inscenace hostujícího režiséra Martina Porubjaka vsadila na jednoduchou scénu a kongeniální kostýmy "protkané" lehce orientálně mystickou hudbou. Jevišťe se tak pod dohledem scénografa Aleše Votavy změnilo ve středověký vyvýšený prostor připomínající vrcholek pyramidy kombinovaný s perským stanem odkazujícím až k éterickému plachtoví korábu. Je jasné, že velký prostor jeviště bylo nutno nenápadně zúžit, aby vynikly nejčastější akce tří postav.

Carlo Gozzi: *Král jelenem*. Režie Martin Porubjak. Premiéra 23. května 1998 v divadle Jiřího Myrona v Ostravě.

Mimofádně osvěžující vjem pestrých kostýmů hraje za herce velmi mnoho, ti se v nich někdy až ztrácí. Ovšem i po herecké stránce přináší *Král jelenem* překvapení. Nezapomenutelné je kocourů naparování Stanislava Šárského s mnohomluvným hlasovým odstíněním (v roli padoucha Tartaglii). Učiněným magnetem je vyzývavě lišácká smyslnost Lenky Čermákové, která si při své štíhlé postavě přesvědčivě radí s "prsatými" vlasy a "baňatými" boky (sympatická role domyšlivé a neonově červené Smeraldiny). David Viktora se mimicky a gestikulačně překonává v duševní dvojroli krále Derama a Tartaglii. Méně šťastně dopadly umírněné výkony Anny Cónové v roli nevýrazné a toporné kolombíny Angely nebo Zdeňka Kašpara coby příliš ušlápnutého Pantalona, jemuž ani kostým nepadl. Pohybové sladění pod vedením Ivana Hurycha není zdaleka ideální, a tak se na scéně tvoří mírnější prodlevy. Ty místy zachraňují vtipné detaily, jako smějící se sfinga Františka Večeři.

MARTIN JIROUŠEK

Autor je filmový a divadelní kritik